

Den 9. november 2010

FOLKETINGETS
OMBUDSMAND

Inspektion af døgninstitution
for børn og unge –
Behandlingshjemmet Egevang
den 10. december 2007

OPFØLGNING

J.nr. 2007-3627-061/KV/PH

Den 25. september 2009 afgav jeg en endelig rapport om min inspektion den 10. december 2007 af Behandlingshjemmet Egevang. Hjemmet har efter inspektionen skiftet navn til Egebækskolen. Som nævnt i rapporten er Egebækskolen og Egevang lovgivningsmæssigt to selvstændige institutioner der er samlet i én organisation. Egebækskolen og Egevang er videreført som én institution under navnet Egebækskolen.

Da min inspektion tog udgangspunkt i Behandlingshjemmet Egevang, vil jeg fortsætte med at bruge denne betegnelse for institutionen i denne og efterfølgende opfølgingsrapporter.

I min endelige rapport bad jeg om oplysninger mv. om nærmere angivne forhold. Jeg modtog i den anledning en udtalelse af 15. december 2009 med bilag fra Rudersdal Kommune.

Adskillige spørgsmål i min endelige rapport er ikke blevet besvaret i brevet fra Rudersdal Kommune. En af mine medarbejdere har ved telefonisk henvendelse til Behandlingshjemmet Egevang den 19. marts 2010 fået oplyst at hjemmet den 9. november 2009 modtog udklip af de punkter fra rapporten som kommunen bad hjemmet om at besvare. Hjemmet har den 13. november 2009 sendt sin besvarelse til kommunen, og gik således ud fra at kommunen besvarede de øvrige punkter fra rapporten.

Følgende punkter afventer imidlertid stadig at blive besvaret:

Pkt. 3. Bygningsmæssige forhold

Pkt. 3.3. Værelser

Pkt. 3.8. Rengøringsstandard generelt

Pkt. 4.3. Handleplaner

Pkt. 4.5. Medicin, læge mv. - spørgsmålene om psykiater; anbefalingerne fra Care Group og restmedicin

Pkt. 4.6. Undervisning - spørgsmålene om hvor mange af hjemmets børn som går på kommunale folkeskoler; tiltag for at sikre faglig udfordring; fysikundervisning; svømmeundervisning og afholdelse af brandøvelser.

Pkt. 4.7. Overlevering/integreret efterskole

Pkt. 4.9. Økonomiske forhold

Pkt. 4.11. Besøg af venner

Pkt. 4.14. Rømning

Pkt. 4.15. Seksuel adfærd

Pkt. 4.16. Vold mv.

Pkt. 5.3. Lukkede døre og frisk luft

Pkt. 5.5. Anvendelse af skemaer mv. - spørgsmålet om kommunens koordinering af indberetninger med det formål systematisk at kunne holde øje med udviklingen på området for magtanvendelser; spørgsmålet om en rubrik til markering af ledelsens opfølgning i forhold til medarbejder og evt. børn efter en magtanvendelse; spørgsmålene om hjemmets kontrolprocedure for den månedsvise videresendelse af indberetningerne til tilsynskommunen samt endelig spørgsmålet om gennemgang af magtanvendelsescirculæret og -procedurerne i forhold til nye medarbejdere og vikarer.

Pkt. 5.6. Lidt om sagerne - hjemmets bemærkninger til episoden den 15. maj 2007 og spørgsmålene om hjemmets kontrolprocedure for rettidig videresendelse af indberetninger til opholds- og tilsynskommunerne.

Pkt. 6. Personaleforhold

Pkt. 7.2. Rudersdal Kommunes tilsyn – oplysning om hvordan kommunen sikrer opfølgning på tilsynets bemærkninger og anbefalinger, jf. rapporten om det uanmeldte tilsyn den 19. september 2008.

Pkt. 7.3. Det personelle tilsyn

Jeg gentager derfor min anmodning om oplysninger mv. vedrørende disse punkter, og jeg beder hjemmet om at sende hjemmets oplysninger gennem Rudersdal Kommune så kommunen får lejlighed til at kommentere det som hjemmet anfører.

Det tilføjes at jeg er bekendt med rapporterne fra kommunens anmeldte og uanmeldte tilsyn med Egevang henholdsvis den 30. april 2009 og 23. juni 2010.

For så vidt angår de punkter som er blevet besvaret i udtalelsen fra Rudersdal Kommune af 15. december 2009, skal jeg herefter meddele følgende:

Ad 4.5. Medicin, læge mv.

Det fremgik af Rudersdal Kommunes rapport om tilsynsbesøg den 16. maj 2008 at kommunen ikke havde udarbejdet generelle retningslinjer for medicinbehandling, men burde gøre dette. Jeg bad kommune om at oplyse om der nu er udarbejdet retningslinjer for medicinbehandling, og – hvis dette er tilfældet – om en kopi af retningslinjerne.

Rudersdal Kommune har oplyst at Egevang siden starten af 2008 har haft retningslinjer for medicinbehandling, og kommunen har vedlagt en kopi heraf.

Jeg har noteret mig at Egevang har retningslinjer for medicinbehandling. Da kommunen ikke har oplyst om kommunen – som anbefalet i tilsynsrapporten af 16. maj 2008 – har udarbejdet generelle retningslinjer for medicinbehandling, gentager jeg dette spørgsmål. Jeg bemærker at jeg går ud fra at der foreligger sådanne retningslinjer, jf. pkt. 16 i rapporten om kommunens tilsyn med Egevang den 30. april 2009 hvor det er nævnt at Egevang følger retningslinjerne fra Rudersdal Kommune, Sundhedstjenesten.

Ad 4.6. Undervisning

Behandlingshjemmet Egevangs interne skole blev slået sammen med Egebækskolen pr. 1. august 2008. Jeg bad i den forbindelse hjemmet og Rudersdal Kommune om at oplyse hvordan strukturen for skolen på behandlingshjemmet nu ser ud.

Rudersdal Kommune har oplyst at børnene fra Lærkehuset og Birkehuset går i to klasser, således at de børn der bor sammen, går i samme klasse.

Undervisningen er tilrettelagt som den øvrige del af Egebækskolen, dog med hensyntagen til den behandlingslinje der er lagt for det enkelte barn.

Jeg har noteret mig det oplyste.

I henhold til folkeskolelovens § 40, stk. 1, 1 pkt., har Rudersdal Kommune en forpligtelse til at føre tilsyn med at de undervisningspligtige børn på behandlingshjemmet enten indskrives i folkeskolen eller får en undervisning der står mål med hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen. Jeg bad Rudersdal Kommune om at oplyse nærmere om kommunens tilsyn med undervisningen på behandlingshjemmet.

Rudersdal Kommune har oplyst at kommunen overtog driften af Behandlingshjemmet Egevang pr. 1. januar 2007 efter nedlæggelsen af amterne. Kommunen oprettede den 1. august 2008 Egebækskolen som en kommunal specialskole under folkeskoleloven, og undervisningsdelen på Behandlingshjemmet Egevang varetages her. Det kommunale tilsyn varetages "derfor efter de almindelige regler i folkeskoleloven fra skolens oprettelse et halvt år efter kommunaliseringen". Jeg går ud fra at kommunen mener halvandet år efter kommunalreformens ikrafttræden.

Endelig har kommunen oplyst at der ikke blev gennemført eksternt tilsyn med undervisningen i omlægningsperioden.

Jeg forstår umiddelbart det oplyste sådan at Rudersdal Kommune ikke har ført tilsyn med undervisningen på Egevang efter at kommunen overtog Egevang den 1. januar 2007. Jeg beder om at få oplyst om det er korrekt forstået. Jeg beder samtidig kommunen om at uddybe det oplyste og således oplyse nærmere om hvordan tilsynet med undervisningen af de døgnbragte børn foregår.

Ad 4.10. Mobiltelefoner mv.

I rapporten fra Rudersdal Kommunes tilsyn med hjemmet den 16. maj 2008 fremgik det under pkt. 31.b at det "er meget uheldigt, at der endnu ikke er kommet bredbånd til institutionen. Skolenettet har ikke fungeret siden amtets nedlæggelse. IT-afdelingen har lovet, at dette nås inden 01.08.08." Jeg bad Rudersdal Kommune om at oplyse om der nu er etableret bredbånd til husene, og om skolenettet nu fungerer.

Kommunen har oplyst at der endnu ikke er etableret bredbånd til husene, men at skolenettet er under etablering. Kommunen har tilføjet at Birkeklassen har 2 pc'er med internetadgang, mens Lærkeklassen endnu ikke har en pc med internetadgang.

Jeg har noteret mig det oplyste og beder om at blive underrettet når skolenettet fungerer og om det videre forløb med etablering af bredbånd.

Ad 5.5. Anvendelse af skemaer mv.

Udover oplysningerne om magtanvendelse i hjemmets virksomhedsplan for 2009 var jeg ikke i besiddelse af noget skriftlig materiale om hjemmets procedure i forbindelse med indberetninger om magtanvendelse, eller om Rudersdal Kommunes procedure i forbindelse med modtagelsen af hjemmets indberetninger. Jeg anmodede derfor hjemmet og Rudersdal Kommune om at sende mig en kopi af det foreliggende skriftlige materiale om proceduren for et forløb med magtanvendelse.

Rudersdal Kommune har som bilag vedlagt hjemmets "Procedure vedrørende håndtering af tilfælde af magtanvendelse på Egevang og Egebækskolen" dateret 27. november 2008.

Jeg har noteret mig at der foreligger skriftligt materiale om hjemmets procedure i forbindelse med indberetning om magtanvendelse og henviser for så vidt angår indholdet heraf til pkt. 5.6. Jeg beder fortsat om (eventuelt) skriftligt materiale om kommunens procedure i forbindelse med modtagelsen af hjemmets indberetninger.

Ad 5.6. Lidt om sagerne

I min endelige rapport omtalte jeg at det ikke af tilsynsrapporten af 16. maj 2008 fremgik hvordan hjemmets nærmere procedure er for hvornår indberetningerne om magtanvendelse gives videre til lederen eller lederens stedfortræder. Jeg bad hjemmet om en udtalelse om hvordan proceduren er i forbindelse med underskrivelse (og godkendelse) af indberetningen om magtanvendelse.

Kommunen har ikke direkte svaret på dette spørgsmål, men det fremgår af den vedlagte "Procedure vedrørende håndtering af tilfælde af magtanvendelse på Egevang og Egebækskolen". Heri er anført følgende om proceduren for behandling af indberetninger om magtanvendelse:

"Daglig leder gennemgår indberetningen og drøfter den med medarbejderen.

Medarbejderen tilbydes eventuelt supervision.

Lederen/medarbejderen taler med barnet om episoden. Barnet orienteres om, at der udarbejdes skriftlig indberetning og gøres bekendt med oplysningerne i indberetningen.

Barnet har ret til at udtale sig skriftligt på indberetningen og skriver under.

Nærmeste leder kommenterer indberetningen skriftligt og skriver under.

Indberetningen afleveres inden 24 timer til forstander.

Forstander gennemgår indberetningen – kommenterer den og sender den til barnets sagsbehandler, ligesom Børn og Unge-afdelingen i Rudersdal Kommune tilsendes kopi.

Forældrene skal have kopi, hvis de ønsker det.

Forstander udleverer kopi af indberetningen til Det tværfaglige Behandlingsteam, der drøfter magtanvendelsen ud fra et behandlingsmæssigt perspektiv – dels i forhold til barnet og dels i forhold til personalets arbejde med barnet og samarbejdet med familien.

Socialrådgiveren lægger indberetningen i barnets journal.

Indberetningen drøftes på team- og personalemøder. ”

Jeg har noteret mig at den nævnte procedure indeholder oplysninger om bl.a. proceduren i forbindelse med underskrivelse (og godkendelse) af indberetninger om magtanvendelse.

Ad 5.7. Rudersdal Kommunes tilsyn med hjemmets anvendelse af magtanvendelsesbekendtgørelsen

Under inspektionen oplyste Rudersdal Kommune at kommunen var ved at udarbejde en ny manual for tilsyn med kommunens institutioner. Den 3. januar 2008 sendte kommunen mig et udkast til nye retningslinjer for kommunens tilsyn med døgntilbud organiseret under Børn og Unge. Jeg havde efterfølgende nogle få tilføjelser som jeg meddelte kommunen telefonisk. Da jeg ikke efterfølgende havde fået tilsendt et eksemplar af kommunens endelige retningslinjer (og det ikke havde været muligt for mig at finde disse på kommunens hjemmeside), bad jeg kommunen om at sende mig en kopi af kommunens endelige retningslinjer.

Jeg bad i den forbindelse kommunen om at redegøre for hvordan kommunen melder tilbage til hjemmet på de modtagne indberetninger.

Rudersdal Kommune har i brevet af 15. december 2009 henvist til bilaget ”Procedure vedrørende håndtering af tilfælde af magtanvendelse på Egevang og Egebækskolen”, som også er nævnt under pkt. 5.5 og 5.6. Kommunen har desuden oplyst at kommunen løbende ved tilsyn og ved fælles drøftelse i øvrigt tager spørgsmålet op om hvad der kan gøres for at mindske magtanvendelse.

Det bilag der refereres til, vedrører kun proceduren for hjemmets håndtering af tilfælde af magtanvendelse. Jeg beder derfor fortsat om en kopi af kommunens endelige retningslinjer for tilsyn med døgntilbud organiseret under Børn og Unge.

Jeg har noteret mig at kommunen – så vidt jeg forstår generelt – ved tilsyn og ved fælles drøftelse i øvrigt tager spørgsmålet op om hvad der kan gøres for at mindske magtanvendelse. Da mit spørgsmål sigtede til tilbagemelding i konkrete tilfælde, beder jeg kommunen om at oplyse hvordan kommunen melder tilbage til hjemmet på de konkrete indberetninger som kommunen modtager.

Ad 7.2. Rudersdal Kommunes tilsyn

Rudersdal Kommune oplyste under inspektionen at kommunen ikke havde foretaget noget tilsynsbesøg på Behandlingshjemmet Egevang i 2007. Jeg bad om en udtalelse om grunden hertil.

Kommunen har oplyst at man i overgangen fra Københavns Amt til den nye Rudersdal Kommune i 2007 havde set sig nødsaget til at nedprioritere tilsyn.

Da der efter den sociale retssikkerhedslov og serviceloven er pligt til at føre tilsyn med bl.a. døgninstitutioner, er det efter min opfattelse beklageligt at der ikke var tilsyn med Egevang i 2007. Jeg foretager mig dog ikke mere vedrørende dette forhold.

Jeg bad kommunen om at oplyse hvordan det sikres at børn og pårørende får mulighed for at gøre sig bekendt med kommunens tilsynsrapport når den foreligger efter eventuelle høringsvar.

Kommunen har oplyst at tilsynsrapporter bliver lagt på kommunens hjemmeside.

Jeg har noteret mig det oplyste. Jeg anbefaler kommunen at orientere børnene og deres pårørende når der foreligger en tilsynsrapport, herunder om muligheden for at gøre sig bekendt med rapporten enten på hjemmesiden eller ved at få en kopi af rapporten. Jeg beder om oplysning om hvad der sker i anledning af min anbefaling.

Jeg bad kommunen om at oplyse hvem der i kommunen foretager tilsyn, og hvordan de pågældende er placeret i kommunens organisation. Jeg sigtede herved til spørgsmålet om hvordan den fornødne uafhængighed hos den/de tilsynsførende med hjemmet sikres, bl.a. sådan at tilsynsenheden ikke også udfører andre opgaver – f.eks. rådgivningsmæssige – i relation til hjemmet. Mit spørgsmål sigtede til kommunens tilsynsforpligtelse i almindelighed og ikke blot i forhold til Behandlingshjemmet Egevang.

Rudersdal Kommune har oplyst at det generelle tilsyn foretages af områdechefen og økonomichefen hvorimod de uanmeldte tilsyn foretages af chefen for PPR og chefen for Familieafdelingen. Kommunen overvejer at bytte tilsyn med en anden kommune. Jeg forstår det sådan at kommunen overvejer at indgå en aftale med en anden kommune om tilsyn med hinandens tilbud.

Til spørgsmålet om hvordan den fornødne uafhængighed hos den/de tilsynsførende sikres, har kommunen anført at Børn og Unge ingen modsætning ser i, at "det er medarbejdere fra Børn og Unge, der anvender institutionen, idet vi ser tilsynet både som en sikring af kvalitet og indhold samt en sikring af en fortsat udvikling, der til enhver tid modsvarer kommunens behov."

Jeg beder kommunen om at uddybe det citerede og i den forbindelse (udtrykkeligt) oplyse hvem der udfører rådgivende (og andre) opgaver i forhold til Egevang.

Jeg beder desuden kommunen om at underrette mig om resultatet af overvejelserne om at bytte tilsyn med en anden kommune. Til orientering kan jeg oplyse at Ballerup Kommune og Egedal Kommune har haft en sådan ordning. Jeg kan henvise til rapporten om min inspektion af Stokholtbuen der findes på ombudsmandens hjemmeside, www.ombudsmanden.dk.

Jeg kan oplyse at jeg tidligere har udtalt mig om spørgsmålet om uafhængighed ved tilsyn, herunder når både den rådgivende og den tilsynsførende funktion organisatorisk ligger i samme (lille) afdeling. Jeg kan bl.a. henvise til rapporten om min inspektion af Skelbækcentret og opfølgning herpå med henvisninger (der også findes på ombudsmandens hjemmeside).

Jeg henviser også til de oplysninger og det materiale om det driftsmæssige tilsyn med anbringelsessteder for børn og unge der findes på Servicestyrelsens hjemmeside, www.servicestyrelsen.dk/tilsyn.

Jeg beder i lyset heraf kommunen om at oplyse om den måde som tilsynet er organiseret på i Rudersdal Kommune, sikrer den fornødne uafhængighed.

Opfølgning

Jeg beder om at hjemmet sender de oplysninger mv. som jeg har bedt om, tilbage gennem Rudersdal Kommune med henblik på at kommunen får lejlighed til at kommentere det som hjemmet anfører.

Underretning

Denne rapport sendes til Behandlingshjemmet Egevang, Rudersdal Kommune, Folketingets Retsudvalg samt til børnene på behandlingshjemmet og deres forældre.

Lenart Frandsen
Inspektionschef
